UCHWAŁA NR XIII/115/16
RADY GMINY BRANICE

z dnia 18 stycznia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2016-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2015, poz. 1515) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.) Rada Gminy Branice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się przedstawioną przez Wójta Gminy Branice Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Branice na lata 2016-2022 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Branice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Branice

Marian Fuczek

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XIII/115/16
Rady Gminy Branice
z dnia 18 stycznia 2016 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BRANICE NA LATA 2016-2022

BRANICE, GRUDZIEŃ 2015

I. WSTĘP

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz.U. 2015 poz. 163 z późn.zm.) do zadań Gminy należy *„opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ze względu na realia zmiany w strukturze sfery społecznej regionu, kraju pomoc społeczna powinna podejmować współpracę w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zorientowana jest na rozszerzanie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w Gminie Branice oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

Wzbogacenie możliwości oddziaływań na problemy społeczne, nowe podejście do polityki społecznej, jakie pojawiło się po akcesji Polski do struktur Unii Europejskiej, umożliwia wykorzystanie sprawdzonych instrumentów i metod działania na płaszczyźnie rozwiązywania problemów społecznych Gminy. Ważnym elementem Strategii jest więc wypracowanie propozycji projektowych związanych z funduszami strukturalnymi. Wzmacniają one system instytucjonalnej pomocy o nowe formy i tworzą partnerstwo organizacyjno –finansowe, co daje szansę na skuteczniejsze działania w sferze łagodzenia problemów społecznych w Gminie Branice.

Wszelkie inicjatywy ujęte w Strategii odwołują się do zakorzenionej już w systemach polityk społecznych państw członkowskich Unii idei partnerstwa lokalnego, dialogu społecznego, aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców Gminy.

Zgodnie z zasadami planowania strategicznego prace nad dokumentem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2016-2022 odbywały się w kilku etapach i obejmowały:

- szeroką diagnozę społeczno – gospodarczą Gminy Branice wraz ze sformułowaniem kluczowych problemów społecznych,
- konstruowanie celu strategicznego *(ogólnego*) wynikającego z misji Gminy w sferze rozwiązywania problemów społecznych,
- dobór celów szczegółowych (*operacyjnych*),
- opracowanie możliwych działań w kierunku realizacji celów,
- stworzenie harmonogramu i zasad finansowania,
- określenie zasad monitoringu i ewaluacji (*oceny efektu końcowego*).

II. UCZESTNICY, PROCES USPOŁECZNIENIA, SŁOWNIK POJĘĆ, PODSTAWY PRAWNE

2.1 Uczestnicy

Do prac nad budową Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zgłosiło się kilkanaście osób z terenu Gminy Branice, które wyraziły zainteresowanie w procesie planowania strategicznego. Wśród nich znalazły się osoby będące członkami Rady Gminy, jak również osoby z szeroko pojętej lokalnej społeczności, niezwiązane bezpośrednio ze strukturami zarządzania w gminie.

2.2 Proces uspołecznienia

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów,
- **subsydiarność** – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej.

- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W poniższej strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady. Wśród mieszkańców Gminy Branice rozdystrybuowano ankietę dot. diagnozy głównych problemów społecznych, a na podstawie jej wyników opracowano analizę SWOT oraz ustalono cele szczegółowe i propozycje działań zmierzających do ich rozwiązania.

2.3 Słownik pojęć

WIZJA - dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać, w imię jakich wartości działamy,

MISJA – sens naszego istnienia i działania,

PRIORYTETY – najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa (zgodnie z nomenklaturą NSRR),

CELE (KIERUNKI STRATEGICZNE) – opisują pożądane zmiany struktury powiązań i jakości w podsystemach rozwoju,

ZADANIA – upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasów).

2.4 Podstawy prawne

Podstawy prawne regulujące system pomocy społecznej w Polsce zawarte są w następujących aktach prawnych:

1. Ustawa o pomocy społecznej (Tekst jednolity Dz.U. z 2015 poz. 163 z późn.zm.) określająca warunki prawne i organizację systemu pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej określa: zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania, organizację pomocy społecznej, zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.
2. Ustawa o świadczeniach rodzinnych (Tekst jednolity Dz.U. z 2015 poz. 114 z późn. zm.) regulująca nowy system pozaubezpieczeniowych świadczeń społecznych, finansowanych w całości ze środków budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Zamiast tak jak dotychczas szeregu różnych, niezależnych od siebie świadczeń ustawa ta wprowadza tylko jeden zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, które zastępują obecne zasiłki i świadczenia (np. zasiłki stałe dla matek wychowujących dzieci niepełnosprawne oraz gwarantowane zasiłki okresowe dla samotnie wychowujących matek,

które utraciły prawo do zasiłku dla bezrobotnych zastąpione zostały poprzez udzielane przez świadczenia rodzinne świadczenia pielęgnacyjne oraz dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych).

3. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011 nr 43 poz. 225 z późn. zm.). Ustawa o zatrudnieniu socjalnym stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Ustawa ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców. Drugą formą pomocy przewidzianą w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu.
4. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011 nr 231 poz. 1375, z późn. zm.). Według ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.
5. Ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. nr 96 poz. 873). Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest aktem prawnym, wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które reguluje ustawa to: prowadzenie działalności pożytku publicznego (działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego), uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane (warunki uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego), nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat.
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2012 poz. 1356, z późn. zm.). Rozwiązywanie problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Ustawodawca w art. 4 ust 1 stanowi:

„prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań gminy".

7. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2013, poz. 674). Ustawa określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są realizowane przez instytucje rynku pracy działające w celu: pełnego i produktywnego zatrudnienia; rozwoju zasobów ludzkich; osiągnięcia wysokiej jakości pracy; wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej.
8. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych 13 października 1998 r. (Dz. U. Nr 137, poz. 887). Ustawa określa zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym; zasady ustalania składek na ubezpieczenia społeczne oraz podstaw ich wymiaru; zasady prowadzenia kont ubezpieczonych oraz kont płatników składek; zasady działania Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; organizację, zasady działania i finansowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych; zasady działania Funduszu Rezerwy Demograficznej oraz zasady zarządzania tym funduszem.
9. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.). Ustawa określa: warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
10. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tj. Dz.U. z 2004, Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.). Ustawa określa: rodzaje szkół i przedszkoli istniejących w Polsce; zasady działania Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisji egzaminacyjnych, kuratora oświaty; zasady pomocy stypendialnej dla uczniów; zasady spełniania obowiązku przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki; zasady rekrutacji do przedszkoli i szkół; zasady finansowania oświaty; zasady działania prywatnych placówek oświatowych; wykaz i zakres kompetencji dyrektorów szkół i placówek, rad pedagogicznych oraz społecznych organów w systemie oświaty; zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych, itd.
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.). Ustawa określa: zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji; warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zwanych dalej "świadczeniami z funduszu

alimentacyjnego"; zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego; zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego; działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.). Ustawa dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem: o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności określonych w art. 3 lub o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów, lub o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

13. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **(**Dz.U. 2015 poz. 1390). Ustawa określa: zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.). Ustawa określa: zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii; zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii; kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy i rozporządzeń.

15. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.). Ustawa reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach.

16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2013 r. poz.135 ze zm.). Ustawa określa: zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków; zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Branice zajmuje 122 km^2 powierzchni. Położona jest w południowej części Województwa Opolskiego na Płaskowyżu Głubczyckim. Jest to obszar Przedgórza Sudeckiego leżącego na przedpolu Sudetów Wschodnich.

Gmina Branice stanowi typową wiejską gminę rolniczą z łagodnym klimatem i bardzo dobrymi glebami.

Tablica 1: Lokalizacja Gminy Branice na tle województw Polski

W skład Gminy Branice wchodzi 21 sołectw: Bliszczyce, Boboluszki, Branice, Dzbańce, Dzbańce-Osiedle, Dzierżkowice, Gródczany, Jabłonka, Jakubowice, Jędrychowice, Lewice, Michałkowice, Niekazanice z przysiółkiem Niekazanice-Kałduny, Posucice, Turków, Uciechowice, Wiechowice, Włodzienin, Włodzienin-Kolonia, Wódka, Wysoka.

Tablica 2: Lokalizacja Powiatu Głubczyckiego w Województwie Opolskim

Gmina Branice jest najbardziej wysuniętą na południe częścią Województwa Opolskiego. Od północy graniczy z Gminą Głubczyce, od wschodu z Gminą Kietrz, natomiast granica południowo-zachodnia jest zarazem granicą państwową z Republiką Czeską.

Wzdłuż granicy państwowej płynie graniczna rzeka Opawa wypływająca z gór Jessennika i stanowiącą dorzecze Odry. Wspólnie z Gminami: Baborów, Głubczyce i Kietrz, Gmina Branice tworzy Powiat Głubczycki.

Tablica 3: Lokalizacja Gminy Branice w Powiecie Głubczyckim

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO W POLSCE

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej „**Pomoc społeczna** jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując

własne uprawnienia, zasoby i możliwości". Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach należy:

- Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki

i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,

- Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej,
- Udzielenie schronienia, zapewnienie posiłków oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- Opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- Praca socjalna,
- Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- Prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- Dożywianie dzieci,
- Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,

- Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,
- Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należy:

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

Do zadań własnych gminy (nieobowiązkowych) z zakresu pomocy społecznej należy również „Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy". Jest to zgodne art. 17 ust. 2 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej (zmiana wprowadzona art. 138 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Zadania zlecone gminie, które realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej obejmują:

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- Prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie, w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze;
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Ubóstwo to brak dostatecznych środków materialnych do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych (mieszkanie, jedzenie, ubranie, kształcenie, leczenie). Rodzaje ubóstwa:

- ✓ **zawinione** – jest w przeważającej części udziałem osób z tzw. marginesu społecznego: alkoholików, narkomanów, osób, którym nie chce się pracować – chroniczna niechęć do pracy, bo niska płaca i się nie opłaca, bo praca z dojazdami, bo więcej zarobi „na czarno" lub dorywczo, bo wysokość zasiłku równa się prawie wysokości wynagrodzenia.
- ✓ **niezawinione** – emeryci, renciści, długotrwale chorzy, po zdarzeniu losowym (śmierć żywiciela rodziny, zniszczenia na skutek pożarów, powodzi, bezrobocia, przejmowania wzorców zachowań rodziców, powstałe na skutek indywidualnych sytuacji życiowych - wielodzietność, rodzicielstwo niepełne, niepełnosprawność, samotność, niski status wykształcenia, brak kwalifikacji, depresja).

Na terenie gminy jest to duży problem. Jak pokazują sprawozdania OPS na 100% rodzin korzystających z pomocy, na przestrzeni kilku lat jednym z głównych powodów ubiegania się o pomoc w 90-95% w tych rodzinach jest ubóstwo. Pogłębiające się nierówności warstw społecznych, teren typowo rolniczy, brak zakładów przemysłowych oraz duża roszczeniowość klientów Ośrodka, powoduje, że zjawisko to nie maleje, a w stosunku do danych ujętych z poprzedniego okresu strategicznego (2007-2013) wzrosło o ok. 25%.

POWODY PRZYZNANIA POMOCY	LICZBA RODZIN			LICZBA OSÓB W RODZINACH		
LATA	2013	2014	I-VI. 2015	2013	2014	I-VI. 2015
Ubóstwo	**298**	**370**	**268**	**762**	**838**	**616**
Sieroctwo	**1**	**5**	**1**	**3**	**17**	**1**
Bezdomność	**4**	**3**	**2**	**4**	**3**	**2**
Potrzeba ochrony macierzyństwa	**18**	**25**	**0**	**108**	**145**	**0**
w tym: wielodzietność	**15**	**23**	**0**	**98**	**138**	**0**
Bezrobocie	**211**	**231**	**166**	**616**	**602**	**461**
Niepełnosprawność	**77**	**77**	**64**	**107**	**101**	**88**
Długotrwała lub ciężka choroba	**100**	**108**	**96**	**194**	**241**	**201**
Przemoc w rodzinie	**1**	**3**	**10**	**2**	**9**	**31**

Alkoholizm	**30**	**69**	**39**	**56**	**99**	**57**
Narkomania	**1**	**4**	**2**	**3**	**7**	**5**
Bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego	**10**	**10**	**9**	**26**	**40**	**35**
w tym: rodziny niepełne	**3**	**5**	**3**	**8**	**11**	**12**
rodziny wielodzietne	**1**	**2**	**2**	**5**	**10**	**9**
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	**0**	**3**	**3**	**0**	**6**	**7**
Zdarzenie losowe	**1**	**10**	**0**	**2**	**31**	**0**
Sytuacja kryzysowa	**8**	**0**	**0**	**19**	**0**	**0**
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabela 1. Powody przyznawania pomocy w Gminie Branice w latach 2013-VI.2015
Źródło informacji: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Branicach wynika, że **ubóstwo, bezrobocie** i **niepełnosprawność** są kluczowymi problemami osób i rodzin zgłaszających się do pracowników socjalnych. Wraz z niepełnosprawnością występuje niejednokrotnie **długotrwała i ciężka choroba**, która stanowi poważne obciążenie dla prawidłowego funkcjonowania całych środowisk. Liczba osób korzystających z pomocy nie odzwierciedla faktycznej liczby osób niepełnosprawnych w gminie, ponieważ osoby te posiadają dochód, który nie uprawnia ich do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Bardzo często niepełnosprawni nie są akceptowani przez otoczenie i pozostają w izolacji od rodziny i lokalnego środowiska. Niepełnosprawność, w swojej istocie, jest zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych. Powodowana

chorobami czy dysfunkcjami fizycznymi ma przede wszystkim wymierne konsekwencje funkcjonalne i społeczne. Powszechnie za niepełnosprawne uznaje się osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych stosownie do wieku.

Znaczącą grupę stanowią także osoby mające **trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego**, które ujawniają się podczas procedury rozpoznawania środowiska. Niezmiennie problem wśród części klientów Ośrodka stanowią

uzależnienia. Od lat pomoc finansowa i rzeczowa, ukierunkowana jest na pomoc grupie **rodzin niepełnych i wielodzietnych** które korzystają ze świadczeń w sposób długotrwały, a wysokość udzielanej pomocy stanowi wysoki koszt dla Ośrodka Pomocy Społecznej.

Grupę relatywnie nieliczną w powyższym zestawieniu stanowią **osoby bezdomne**, wymagające kompleksowej diagnozy i wielotorowych oddziaływań.

Należy podkreślić, iż charakterystycznym jest współwystępowanie i nakładanie się kilku dysfunkcji w ramach jednego środowiska, co mobilizuje większe nakłady pracy i środków na przywrócenie stanu prawidłowego.

Rodziny i osoby pozostające w trudnej sytuacji materialnej, spełniające wymogi formalne, są uprawnione do otrzymania pomocy finansowej w formie zasiłków celowych i okresowych, a także zasiłku stałego:

a) **zasiłek celowy** przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także na pokrycie kosztów pogrzebu,
b) **zasiłek okresowy** przysługuje ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
c) **zasiłek stały** przysługuje: pełnoletniej osobie, samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, bądź też pełnoletniej osobie, pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Zasiłek ten należy do grupy świadczeń obligatoryjnych wspólnie ze składkami emerytalno-rentowymi i składkami zdrowotnymi.

L.p	Rodzaj zasiłku	2013		2014		I-VI.2015	
		liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota
1	**Zasiłek okresowy** –ogółem w tym przyznane z powodu:	130	404 612,00	130	395 357,00	99	192 941,00
a)	bezrobocia	129	400 459,00	127	389 625,00	99	192 941,00
b)	długotrwałej choroby	2	4 153,00	2	4 202,00	0	0

c)	niepełnosprawności	0	0	1	1 530,00	0	0
2	**Zasiłki celowe i w naturze -** ogółem w tym:	311	585 335,00	331	554 0005,00	220	200 514,00
a)	zasiłki celowe specjalne	84	50 530,00	73	42 480,00	41	23 250,00
b)	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	750,00	10	6 159,00	0	0
c)	zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	0	0	0	0
3	**Zasiłek stały** – ogółem w tym:	68	373 024,00	65	357 634,00	57	157 262,00
a)	przyznany dla osoby samotnie gospodarującej	66	363 652,00	62	341 136,00	54	150 090,00
b)	Pozostającej w rodzinie	2	9 372,00	3	144 98,00	3	7 172,00

Tabela. Zasiłki okresowe, celowe i stałe w Gminie Branice w latach 2013-VI.2015
Źródło informacji: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach

Osoby samotne, starsze, niepełnosprawne wymagające pomocy innych osób i które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować objęte są pomocą w formie **usług opiekuńczych**, w ostatnich trzech latach w gminie Branice nie były świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze. W/w sytuację przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj usługi	**Liczba osób korzystających**			**Ilość świadczeń**			**Koszt świadczeń w zł.**		
LATA	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**
Usługi opiekuńcze	2	2	1	1333	1245	280	25 028,00	19 592,00	6 232,00

Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 3. Usługi opiekuńcze świadczone w Gminie Branice w latach 2013-VI.2015
Źródło informacji: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 16 do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy również kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Odpłatność Gminy Branice za pobyt mieszkańców w domu pomocy społecznej w latach 2013 – VI.2015 przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj usługi	**Liczba osób**			**Ilość świadczeń**			**Koszt świadczeń w zł.**		
LATA	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**
Pobyt w DPS	4	4	4	47	48	24	63.591	66.334	32.365

Tabela 4. Odpłatność Gminy Branice za pobyt w domu pomocy społecznej w latach 2013-VI.2015
Źródło informacji: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach

Ustawą z dnia 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych stworzono spójny, klarowny **system wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej**, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły, w tym dzieci niepełnosprawne. Poniższa tabela przedstawia rodzaje świadczeń wypłaconych w Gminie Branice w latach 2013-2015.

L.p.	**Rodzaj świadczenia**	**Liczba świadczeń**			**Wydatki**		
		2013	**2014**	**I-VI. 2015**	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**
1.	**Zasiłki rodzinne**	**3600**	**3357**	**1491**	**359 270,00**	**337 247,00**	**149 773,00**
2.	**Dodatki do zasiłków rodzinnych ogółem** w tym z tytułu:	**1834**	**1779**	**802**	**172 853,00**	**164 020,00**	**77 417,00**
	urodzenia dziecka,	**12**	**5**	**6**	**12 000,00**	**5 000,00**	**6 000,00**

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń			Wydatki		
		2013	2014	I-VI. 2015	2013	2014	I-VI. 2015
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,	**19**	**3**	**10**	**7 333,00**	**1 200,00**	**3 947,00**
	samotnego wychowywania dziecka,	**170**	**228**	**118**	**29 060,00**	**39 080,00**	**20 060,00**
	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia i powyżej 5 roku życia,	**178**	**196**	**87**	**14 180,00**	**15 440,00**	**6 840,00**
	rozpoczęcia roku szkolnego,	**237**	**221**	**0**	**23 700,00**	**22 100,00**	**0**
	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,	**446**	**400**	**229**	**24 820,00**	**23 120,00**	**12 410,00**
	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,	**772**	**726**	**352**	**61 760,00**	**58 080,00**	**28 160,00**
10.	**Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. „becikowe")**	**29**	**29**	**17**	**29 000,00**	**29 000,00**	**17 000,00**
11.	**Świadczenia opiekuńcze , w tym :**	**2789**	**2893**	**1438**	**507 847,00**	**531 249,00**	**305 983,00**
	zasiłki pielęgnacyjne	**2484**	**2737**	**1347**	**380 052,00**	**418 761,00**	**206 091,00**
	świadczenia pielęgnacyjne	**206**	**144**	**78**	**114 618,00**	**106 560,00**	**93 600,00**
14.	**RAZEM – świadczenia rodzinne**	**5434**	**5136**	**2293**	**532 123,00**	**501 267,00**	**227 190,00**
15.	**Fundusz Alimentacyjny**	**634**	**541**	**117**	**209 593,00**	**182 598,00**	**38 310,00**

Tabela 5. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne wypłacone w Gminie Branice w latach 2013-VI.2015
Źródło informacji: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne oraz osoby pobierające dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych

Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne. Wydatki na ten cel w latach 2013-VI.2015 ilustruje poniższa tabela.

Rodzaj składki	**Ilość osób**			**Ilość świadczeń**			**Wydatki w zł.**		
LATA	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**	**2013**	**2014**	**I-VI. 2015**
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	68	65	67	754	724	323	33 578,00	32 372,00	14 224,00
Składka na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	68	65	67	754	724	323	33 578,00	32 372,00	14 224,00

Tabela 6. Składki emerytalno-rentowe w świadczeniach rodzinnych w Gminie Branice w latach 2013-VI.2015
Źródło informacji: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach

W ramach programu **„Pomoc państwa w zakresie dożywiania”** obejmuje się pomocą osoby starsze, niepełnosprawne i najuboższe. W latach 2013-VI.2015 roku **2.441** osobom udzielono pomocy na warunkach Programu, w tym **640** korzystało z posiłków (łącznie z dożywianiem dzieci w szkole), pozostałe osoby w ilości **1.801** korzystały z pomocy w formie zasiłków celowych na zakup żywności. Łącznie wydatkowano kwotę **814.382,00 zł.**, z tego dotacja stanowiła kwotę **699.237,00 zł**.

PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA” - POMOC W FORMIE POSIŁKU						
WYSZCZEGÓLNIENIE			POSIŁEK			
			OGÓŁEM	w tym:		
				dzieci do 7 roku życia	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej
1		2013	175	44	130	1
		2014	165	39	7	1

	Liczba osób korzystających	I-VI.2015	120	26	93	1
2	Liczba posiłków	2013	26979	4815	22143	21
		2014	20170	3807	13209	154
		I-VI.2015	8967	1558	7327	82
3	w tym: całodzienne wyżywienie (przedszkola, żłobki, itp.)	2013	46645	4187	458	0
		2014	3482	2864	618	0
		I-VI.2015	-	-	-	-
4	pełen obiad	2013	17007	628	16358	21
		2014	15594	943	14497	154
		I-VI.2015	8465	1558	6825	82
5	mleko, bułka / kanapki	2013	5327	0	5327	0
		2014	1094	0	1094	0
		I-VI.2015	502	0	502	0
6	Koszt posiłków (w zł)	2013	73 119,00	21 524,00	51 217,00	378,00
		2014	68 742,00	19 086,00	48 624,00	1 032,00
		I-VI.2015	59 859,00	11 758,00	47 359,00	742,00
7	z tego: środki własne	2013	0	0	0	0
		2014	0	0	0	0
		I-VI.2015	31 466,00	5 242,00	26 224,00	0
8	Dotacja	2013	73 119,00	21 524,00	51 217,00	378,00
		2014	68 742,00	19 086,00	48 624,00	1 032,00
		I-VI.2015	28 393,00	6 516,00	21 135,00	742,00
9	Koszt jednego posiłku (w zł)	2013	2,71	4,47	2,31	18,00
		2014	3,41	5,01	3,00	6,70
		I-VI.2015	6,68	7,55	6,46	9,05

Tabela 7. Informacja dot. realizacji Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania przez OPS w Branicach z zakresu udzielanej pomocy w formie posiłków w latach 2013-VI.2015
Źródło informacji: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach

PROGRAM „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA"				
WYSZCZEGÓLNIENIE		ZASIŁEK CELOWY		
		2013	2014	I-VI.2015
1	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	252	240	174
2	Liczba rodzin	232	228	167
3	Liczba osób w rodzinach	643	612	438
4	Liczba świadczeń	1573	1527	644
5	Koszt świadczeń (w zł)	481 024,00	467 772,00	163 188,00
6	z tego: środki własne	24 000,00	24 000,00	14 158,00
7	dotacja	457 024,00	443 772,00	149 030,00
8	Koszt jednego świadczenia w (zł)	305,80	306,33	253,40

Tabela. Pomoc w formie zasiłku celowego w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w Gminie Branice w latach 2013-VI.2015
Źródło informacji: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach

Prace społecznie użyteczne są nową formą aktywizacji tych bezrobotnych, którzy nie posiadają prawa do zasiłku. Mają zapewnić im choćby minimalne środki do życia a przy okazji zmniejszyć zjawisko pracy "na czarno".

Długotrwałe bezrobocie u części osób wytypowanych do prac społecznie użytecznych przyczyniło się do powstania u nich barier psychologicznych, które utrudniały podjęcie im decyzji odnośnie zatrudnienia. Osoby podawały błahe, mało istotne powody dla których nie mogą podjąć pracy, wyrażały obawy że nie pogodzą pracy z życiem rodzinnym. Taka postawa kłóciła się z ich wcześniejszymi deklaracjami "chęci podjęcia pracy". Przełamanie tych barier było trudnym zadaniem dla pracowników socjalnych. Niektóre osoby wymagały wielokrotnych rozmów i wzmocnienia w trakcie trwania programu. Pomimo tych działań 1 osoba porzuciła pracę.

W efekcie z wytypowanych łącznie 110 osób do programu prac społecznie użytecznych, przystąpiło 105 osób (ze zmianami w trakcie trwania programu).

Należy podkreślić, że większość osób chętnie przystąpiła do programu prac społecznie użytecznych. Jak podają wzrosła ich samoocena, mobilność do poszukiwania pracy, poprawa sytuacji materialnej, integracja ze środowiskiem.

Podsumowując, należy podkreślić, że osoby które wzięły udział w programie i ukończyły go, zdobyły doświadczenie zawodowe dzięki czemu zwiększyły swoje szanse na podjęcie pracy.

W latach 2013-2015 w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych pracę podjęło 20 osób.

Ilość osób skierowanych do prac społecznie-użytecznych, prac interwencyjnych i robót publicznych w Gminie Branice w latach 2013-VI.2015 przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj prac	**Ilość osób zakwalifikowanych do prac**			**Ilość osób zatrudnionych**			**Ilość osób, którym nie udało się utrzymać pracy**		
Lata	2013	2014	I-VI.2015	2013	2014	I-VI.2015	2013	2014	I-VI.2015
Prace społecznie – użyteczne	110	95	11	105	90	10	0	1	1
Prace interwencyjne i roboty publiczne	5	6	9	5	6	9	0	1	1
RAZEM	**115**	**101**	**20**	**110**	**96**	**19**	**0**	**2**	**2**

Tabela. Ilość osób skierowanych do prac społecznie-użytecznych, prac interwencyjnych i robót publicznych w Gminie Branice w latach 2013-VI.2015
Źródło informacji: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach

Aktywna działalność organizacji pozarządowych prowadzących określoną przez ustawę działalność pożytku publicznego, czyli działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych, jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, a także ważnym elementem aktywizującym społeczność lokalną, w tym społeczność gminy Branice.
Istotne znaczenie dla ich funkcjonowania ma także wymiana doświadczeń między organizacjami oraz współpraca z samorządem gminnym.

W Gminie Branice 3 stowarzyszenia posiadają status organizacji pożytku publicznego. Są to:

- Stowarzyszenie Caritas Chrysti,
- Klub Abstynenta „Amicus”,
- Stowarzyszenie Zespołu Tańca Nowoczesnego „Impuls”.

Poza tymi dwoma działają jeszcze następujące stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym:

- Ludowy Zespól Sportowy „Orzeł” Branice,
- Branickie Towarzystwo Sportowe,
- Ludowy Zespól Sportowy „Rolnik” Lewice,
- Stowarzyszenie na rzecz Odnowy i Rozwoju Wsi Uciechowice,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły w Uciechowicach
- Stowarzyszenie na rzecz Odnowy Wsi Jakubowice,
- Stowarzyszenie Odnowy Wsi Gródczany,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Posucice,
- Stowarzyszenie Odnowy Wsi Bliszczyce,
- Stowarzyszenie KGW Braniczanki,
- Stowarzyszenie Kobiet „Ale Babki” w Wysokiej,
- Stowarzyszenie KGW we Włodzieninie,
- Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości i Przeciwdziałania Bezrobociu Powiatu Głubczyckiego,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Branicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna we Włodzieninie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bliszczycach,
- Ochotnicza Straż Pożarna Lewice,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wysokiej,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Turkowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wódce,
- Ochotnicza Straż Pożarna Wiechowicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Jakubowicach.

A w większości z 21 sołectw należących do gminy bardzo aktywnie działają jeszcze organizacje nieformalne lub zarejestrowane w innych rejestrach, m.in. Grupy Odnowy Wsi, Ludowe Zespoły Sportowe czy Koła Gospodyń Wiejskich.

IV. WIZJA PRZYSZŁOŚCI I CEL NADRZĘDNY STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy, jaki chcieliby osiągnąć za 15 lat mieszkańcy – uczestnicy procesu planowania. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Branice **wizję** sformułowano w następujmy sposób:

Gmina Branice jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców, umożliwiającym:

- ***wysoki poziom życia poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy***
- ***profesjonalną pomoc społeczną,***
- ***nowoczesną edukację,***
- ***dobrą opiekę medyczną i socjalną,***
- ***integrację społeczności lokalnej.***

Strategia pozwala zaplanować harmonijny plan rozwoju, przygotować konspekt działań zgodny z wcześniej wypracowaną wizją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary oraz ich poszczególne etapy realizacji. Pozwolą one przybliżyć nas do wcześniej ustalonych zamysłów.

Z powyższych oczekiwań co do działań w obszarach rozwiązywania problemów społecznych można sformułować cel nadrzędny strategii.

Nadrzędnym celem strategii jest poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Branice, życie wolne od zagrożeń i patologii społecznych w zintegrowanej społeczności.

Cel ten jest syntetyczną i skróconą wersją myśli, które zawarte są w wizji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy. Jest to hasłowe wyrażenie wizji rozwoju społecznego mieszkańców Gminy Branice.

V. ANALIZA SWOT GMINY BRANICE

Kierując się zasadami przyjętymi dla kreowania strategii w otoczeniu biznesowym lub samorządowym, również w przypadku analizy atutów i słabych stron Gminy Branice, zdecydowano posłużyć się bardzo wygodnym narzędziem planistycznym, jakim jest analiza SWOT. Technika

analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanej informacji nt. danej sprawy na 4 grupy (4 kategorie czynników strategicznych).

Gmina Branice ma ograniczony wpływ na kształtowanie się procesów społeczno – prawnych będących w jej otoczeniu. Może jednak w sposób aktywny wykorzystywać szanse oraz unikać zagrożeń płynących z otoczenia.

Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

- **S (Strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę obszaru,
- **W (Weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę obszaru,
- **O (Opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany,
- **T (Threats)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Dwa pierwsze obszary odnoszą się do środowiska wewnętrznego, pozostałe dwa dotyczą środowiska zewnętrznego.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

.

Analiza SWOT dla Gminy Branice

Mocne strony	**Słabe strony**
➢ Profesjonalna, doświadczona kadra służby zdrowia w Gminie ➢ Wieloletnia współpraca pomiędzy poszczególnymi instytucjami działającymi w sferze społecznej, w tym także w dziedzinie edukacji, zdrowia i bezpieczeństwa ➢ Duża wiedza merytoryczna i doświadczenie kadr pomocy społecznej i służb społecznych ➢ Rosnąca otwartość instytucji samorządu na współpracę z podmiotami trzeciego sektora gospodarki ➢ Funkcjonowanie Zakładu Aktywności Zawodowej i Warsztatów Terapii Zajęciowej ➢ Akceptacja społeczna dla działań mających na celu poprawę funkcjonowania grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (*w tym osób niepełnosprawnych, bezrobotnych długotrwale, uzależnionych, bezdomnych, itp.*) ➢ Dostępność profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, rozwój działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych ➢ Dostępność opieki pielęgnacyjnej i rehabilitacyjnej dla osób w trudnej sytuacji zdrowotnej i życiowej ➢ Funkcjonowanie 3 Domów Pomocy Społecznej na obszarze gminy ➢ Korzystne położenie przy granicy z Czechami	➢ Spadek liczby ludności w Gminie, migracja zarobkowa, głównie wśród ludzi młodych ➢ Zahamowany rozwój innowacyjnych rozwiązań, form i metod pracy w pomocy społecznej (*opieranie działań na rzecz grup defaworyzowanych na technikach i metodach pasywnych, niewielki odsetek działań o charakterze aktywnym*) ➢ Niedoskonały system przepływu informacji pomiędzy podmiotami funkcjonującymi w szeroko rozumianej sferze użyteczności społecznej ➢ Szczególnie trudna sytuacja kobiet na rynku pracy, wysoki wskaźnik bezrobocia kobiet ➢ Brak kwalifikacji zawodowych i niski poziom wykształcenia mieszkańców Gminy powodujące bezrobocie ➢ Słaba współpraca instytucji i organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej w sferze pomocy społecznej, brak stałego kontaktu z sektorem pozarządowym

Szanse	Zagrożenia
➢ Wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa ➢ Możliwość wykorzystania środków zewnętrznych (*w tym wsparcia unijnego*) dla inicjatyw gospodarczych, czy działań z zakresu szeroko pojętej pomocy społecznej ➢ Regulacje prawne sprzyjające nowym inicjatywom gospodarczym ➢ Wzrost przywiązania mieszkańców do swojej miejscowości ➢ Wzbogacanie oferty edukacyjnej, dostosowywanie standardów nauczania do norm wzorcowych, wysoka jakość kadry nauczycielskiej ➢ Społeczne i prawne wsparcie dla działań ukierunkowanych na wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ➢ Wzrost świadomości mieszkańców na temat problemów społecznych, patologii, a także w sferze edukacji zdrowotnej ➢ Aktywność gospodarcza mieszkańców Gminy ➢ Możliwość wykorzystania kapitałów zewnętrznych (w tym wsparcia unijnego) dla inicjatyw gospodarczych ➢ Rosnąca liczba organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej, w tym na rzecz osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, czy zagrożonych marginalizacją społeczną	➢ Roszczeniowe postawy podopiecznych pomocy społecznej oraz uzależnienie od systemu pomocy społecznej ➢ Starzenie się społeczeństwa i wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej (w tym mieszkania chronione, hospicjum, zakład opieki leczniczej) ➢ Negatywne wzorce zachowań społecznych, dziedziczenie postaw konsumpcyjnych, i biernych, upadek wartości moralnych i autorytetów ➢ Niskie zainteresowanie klientów pomocy społecznej aktywnymi formami pomocy, pasywna, bierna postawa wobec własnej sytuacji życiowej ➢ Negatywne wzorce zachowań społecznych, dziedziczenie postaw konsumpcyjnych i biernych, upadek wartości moralnych i autorytetów ➢ Degradacja pojęcia pracy jako wartości ➢ Brak sprawnie działającej instytucji, mającej na celu koordynację i usprawnienie funkcjonowania organizacji pozarządowych w sferze szeroko rozumianej pomocy społecznej ➢ Brak atrakcyjnych propozycji spędzania czasu wolnego, a co za tym idzie szerzenie się uzależnień wszelkiego rodzaju i patologii społecznych ➢ Coraz większa degradacja rodziny

VI. CELE GŁÓWNE STRATEGII, CELE SZCZEGÓŁOWE I ICH REALIZACJA

6.1 Cele główne strategii

Po uzyskaniu akceptacji społecznej wizji strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Branice, do której będzie dążyć społeczność lokalna w wyniku wdrażania strategii oraz po przeprowadzeniu diagnozy prospektywnej przystąpiono do ustalenia priorytetów, celów głównych strategii.

Cele główne określono dla czterech obszarów:

1. Edukacja publiczna.
2. Zapobieganie bezrobociu.
3. Pomoc społeczna, polityka prorodzinna oraz jakość zamieszkiwania.
4. Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, przeciwdziałanie agresji.
5. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Uwzględniając wyniki analizy SWOT, analizy potencjałów wypracowano następujące cele główne:

- dla obszaru „Edukacja publiczna”

Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy.

- dla obszaru „Zapobieganie bezrobociu”

Kompleksowe działania zmierzające do zmniejszenia bezrobocia, w tym bezrobocia strukturalnego.

- dla obszaru „Pomoc społeczna, polityka prorodzinna oraz jakość zamieszkiwania”

Profesjonalna pomoc społeczna, wzmacniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności, integrująca mieszkańców.

- dla obszaru „Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, przeciwdziałanie agresji”

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, przeciwdziałanie agresji i przemocy w rodzinie.

- dla obszaru „Rozwój społeczeństwa obywatelskiego”

Kompleksowe działania zmierzające do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Gminie Branice.

Realizacja tych celów odbywać się będzie poprzez realizację celów szczegółowych w poszczególnych latach. Cele szczegółowe i działania realizacyjne przedstawione zostaną w kolejnych rozdziałach.

6.2 Cele szczegółowe i ich realizacja

EDUKACJA PUBLICZNA

CEL GŁÓWNY

Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- nowoczesny system oświaty,
- dostępność bogatej oferty edukacyjnej,
- wyrównywanie szans rozwojowych.

PROBLEMY

Słabo zmotywowana społeczność do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, słaby dostęp do edukacji multimedialnej, brak oferty edukacyjnej dla osób starszych, brak oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

DZIAŁANIA

1. Modernizacja bazy oświatowej i placówek kulturotwórczych.

2. Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne.

3. Opracowanie i wdrożenie zasad dostępu do usług edukacyjnych różnych grup społecznych.

4. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

5. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach kulturalno - oświatowych.

6. Przygotowanie i realizacja oferty edukacyjnej dla rodziców i osób starszych.

7. Doskonalenie kadry pedagogicznej uwzględniające nowoczesne techniki i potrzeby rozwojowe społeczności lokalnej.

8. Szkolenia dla kadry nauczycielskiej na temat reagowania w sytuacjach zagrożenia, kryzysu; zwiększenie roli pedagoga i psychologa w życiu szkoły.

9. Prowadzenie zajęć korekcyjno – wyrównawczych dla dzieci z deficytami rozwojowymi.

10. Edukacja do zdrowego stylu życia.

11. Prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych.

REALIZATORZY

Urząd Gminy i Rada Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej i szkoły.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Budżet gminy, OPS, PUP, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: unijnych, rządowych, pozarządowych, programów celowych.

ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU

CEL GŁÓWNY

Kompleksowe działania zmierzające do zmniejszenia bezrobocia, w tym bezrobocia strukturalnego.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- zmniejszenie bezrobocia, w tym wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych,
- rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy,
- wdrażanie doradztwa zawodowego i nauka przedsiębiorczości w Gimnazjum.

PROBLEMY

Mała zdolność do podejmowania się przez mieszkańców prowadzenia własnej działalności gospodarczej, brak zainteresowania mieszkańców aktywnymi formami zapobiegania bezrobociu, mała mobilność kobiet i osób długotrwale bezrobotnych, duża roszczeniowość osób szczególnie zagrożonych bezrobociem.

DZIAŁANIA

1. Wdrożenie programu rozwoju przedsiębiorczości połączonego z doradztwem zawodowym dla uczniów w Zespole Gimnazjalno-Szkolnym.

2. Upowszechnianie szkoleń zawodowych podnoszących kwalifikacje.

3. Promocja aktywnych form zapobiegania bezrobociu wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Głubczycach.

REALIZATORZY

Urząd Gminy i Rada Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej i szkoły.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Budżet gminy, OPS, PUP, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: unijnych, rządowych, pozarządowych, programów celowych.

POMOC SPOŁECZNA, POLITYKA PRORODZINNA ORAZ JAKOŚĆ ZAMIESZKIWANIA

CEL GŁÓWNY

Profesjonalna pomoc społeczna, zmieniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- wzmocnienie i rozwój zintegrowanej pomocy socjalnej,
- wspieranie rozwoju kwalifikacji osobowych klientów pomocy społecznej,
- rozwój zasobów osobowych i instytucjonalnych Ośrodka Pomocy Społecznej,
- promocja samorealizacji, przedsiębiorczości.

PROBLEMY

Silna roszczeniowość klientów, niski poziom wykształcenia, bezradność w rozwiązywaniu własnych problemów, modelowanie dysfunkcji społecznych.

DZIAŁANIA

1. Podejmowanie działań w kierunku poprawy organizacji pracy i bazy lokalowej instytucji sfery społecznej z poszanowaniem anonimowości i indywidualnego podejścia do klienta.

2. Opracowanie i wdrożenie procedury motywowania klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i rozwiązywania własnych problemów.

3. Przygotowanie i realizacja programów pomocowych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Opracowanie i wdrożenie programu aktywizacji zawodowej, pokonywania bezradności społecznej.

5. Inspirowanie władz do tworzenia instytucji i organizacji samopomocowych oraz wolontariatu.

6. Współtworzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

7. Przygotowanie kadr pomocowych do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

8. Opracowanie i wdrożenie systemu promocji samorealizacji, przedsiębiorczości, wychodzenia z kryzysu.

9. Zwiększenie zakresu usług opiekuńczych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie ze wzrastającym zapotrzebowaniem.

10. Osiągnięcie wymaganej przez normy prawne liczby pracowników socjalnych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców Gminy.

11. Pomoc mieszkańcom w poprawie warunków zamieszkania (doradztwo, dofinansowanie).

REALIZATORZY

Urząd Gminy i Rada Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej i szkoły.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Budżet gminy, OPS, PUP, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: unijnych, rządowych, pozarządowych, programów celowych.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII, PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY

CEL GŁÓWNY

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, przeciwdziałanie agresji i przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- profesjonalna pomoc terapeutyczno – profilaktyczna,
- racjonalna i efektywna profilaktyka problemowa,
- skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom,
- promocja zdrowego stylu życia.

PROBLEMY

Brak wyspecjalizowanych struktur (zespołów) do rozwiązywania poszczególnych typów problemów, słaba integracja środowisk lokalnych, słabo zorganizowane i zmotywowane grupy samopomocowe.

DZIAŁANIA

1. Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

2. Podejmowanie szeroko zakreślonych działań i nowych rozwiązań zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

3. Ścisła współpraca członków zespołu interdyscyplinarnego w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie.

4. Opracowanie i wdrożenie standardów profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi.
5. Wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych.
6. Rozwijanie pomocy socjoterapeutycznej poprzez tworzenie świetlic socjoterapeutycznych i młodzieżowych klubów z programem pomocy psychologicznej.
7. Prowadzenie systematycznych badań określających skalę zjawisk dysfunkcyjnych i potrzeb pomocowych.
8. Inicjowanie współpracy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

REALIZATORZY

Urząd Gminy i Rada Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej i szkoły.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Budżet gminy, OPS, PUP, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: unijnych, rządowych, pozarządowych, programów celowych.

ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

CEL GŁÓWNY

Kompleksowe działania zmierzające do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Gminie Branice.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- profesjonalizacja służb społecznych jako czynnik integracji lokalnej,

- rozszerzanie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi, a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

PROBLEMY

Właściwa ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwój zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi może przyczynić się do skuteczniejszego wspierania mieszkańców. Ograniczona współpraca z sektorem pozarządowym na terenie gminy skutecznie utrudnia realizację nowatorskich rozwiązań oraz występowanie o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

DZIAŁANIA

1. Propagowanie idei samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
2. Rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.
3. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi o działalności ponadlokalnej i ogólnopolskiej poprzez zaprezentowanie im walorów i możliwości samorealizacji na terenie gminy.
4. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
5. Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych już funkcjonujących na terenie gminy poprzez systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach, regularne spotkania oraz wymianę doświadczeń.
6. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

REALIZTORZY

Urząd Gminy i Rada Gminy, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej i szkoły.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Budżet gminy, OPS, PUP, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: unijnych, rządowych, pozarządowych, programów celowych.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Źródła te można podzielić na następujące grupy:

1. Pierwszą grupę stanowią środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej oraz w innych obszarach ujętych w strategii.
2. Środki pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową.
3. Środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych. Pozyskiwaniem tych środków powinny się zająć podmioty funkcjonujące na terenie gminy, w tym między innym: Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach, szkoły, organizacje pozarządowe itp.

4. Europejski Fundusz Społeczny (EFS) poprzez działania zapisane w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego w komponencie – Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój.
5. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
6. Środki pochodzące ze Starostwa Powiatowego.
7. Fundusze inwestorów prywatnych.
8. I inne środki zewnętrzne ze źródeł krajowych i zagranicznych.

VII. MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA STRATEGII

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2022 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy kończy pierwszy etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w strategii.

Wprawdzie strategia jest dokumentem „żywym" i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe – w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków strategii. Najczęściej, ze względu na zmieniające się uwarunkowania zarówno wewnątrz gminy, jak i w jej otoczeniu, modyfikacjom poddajemy zapisy w części operacyjnej strategii. Weryfikacja ta w uspołecznionym procesie, z wykorzystaniem ankiet oraz szerokim udziałem mieszkańców służyć będzie ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii, zwłaszcza jej nie zrealizowanej części. W czasie weryfikacji mogą powstawać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące tych aspektów życia w gminie, których w dniu dzisiejszym uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć.

Pamiętać jednak należy o konsekwentnym dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców zawartych w wizji, celu nadrzędnym oraz w celach głównych, te bowiem elementy strategii zmianom i modyfikacjom nie powinny być poddawane.

Monitoring strategii jest obserwacją realizacji celów strategicznych i realizacji programów operacyjnych wynikających z następnych faz programowania rozwoju. Monitoring realizacji strategii umożliwia: obserwację stanu zaawansowania projektów rozwojowych,

umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji; ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację; weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków; kontrolę postępu prac związanych z realizacją działań. Ewaluacja wybranych bądź wszystkich działań, powinna być dokonywana zawsze w sytuacji wprowadzenia nowych zadań do strategii oraz w każdym przypadku dokonania aktualizacji strategii. Terminy dokonywania pomiarów stopnia realizacji działań określa Wójt Gminy. Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

1) Zespół wdrażający strategię

Zespół powinien zostać powołany przez Wójta odrębnym zarządzeniem, a w jego skład mogą wejść m.in.: Sekretarz, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciel policji, przedstawiciel służby zdrowia, przedstawiciel oświaty oraz inne osoby wskazane przez Wójta.

2) Dwuletnia ocena wdrażania strategii

Zespół wdrażający strategię powinien się zbierać przynajmniej raz na dwa lata i ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę powinien przekazać Wójtowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych.